

การประกันภัยสัตว์น้ำ

การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในภาคเหนือของประเทศไทย

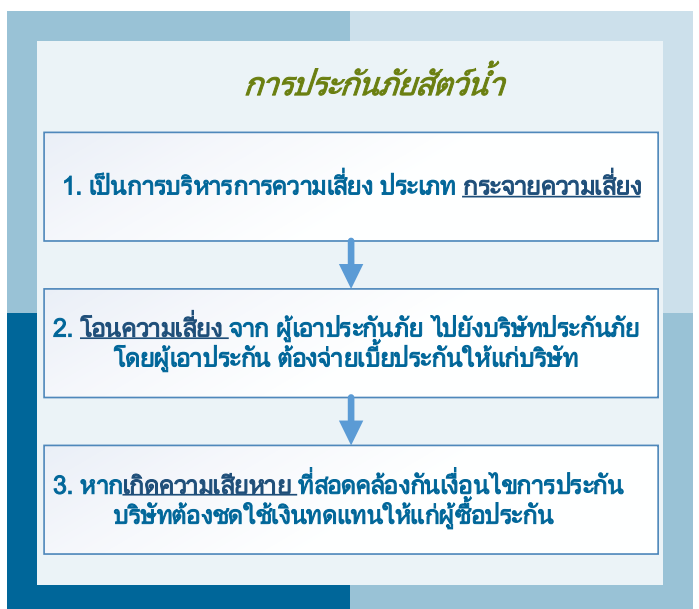
การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่ภาคเหนือในปัจจุบันที่นิยมมากที่สุดคือการเลี้ยงห่านในกระชังและปลาในบ่อดิน กิจกรรมทั้งสองประเภทช่วยให้เกิดการจ้างงานในชนบท แต่มีความเปราะบางเพราะต้องพึ่งพาระบบนิเวศวิทยา ซึ่งปริมาณและคุณภาพของน้ำที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของเกษตรกร โดยเฉพาะต้นทุนการเลี้ยงและอาหารปลาที่มีแนวโน้มสูงขึ้น

ลำน้ำน่านได้มีเขื่อนสิริกิติ์ เป็นแหล่งน้ำคุณภาพดีที่ผู้เลี้ยงปลาจากคอกปล่อยย้ายฐานการผลิตไปที่นั่นหลังจากประสบปัญหาในลำน้ำปิงเขี้ยวเกินไปทำให้ฝายพัง ลำน้ำน่านมีระดับน้ำผันผวนตามการปล่อยน้ำของเขื่อน ซึ่งปล่อยน้ำ (หรือกักเก็บน้ำไม่ให้ไหลท่วม) ซึ่งขึ้นอยู่กับบริหารจัดการจัดการของเขื่อนที่มีแนวโน้มที่จะยุ่งยากมากขึ้น เมื่อเทียบกับในอดีตที่ฝนตกตามฤดูกาลมีรูปแบบที่ชัดเจนกว่า เขื่อนสิริกิติ์มีแนวโน้มที่รับน้ำและปล่อยน้ำได้มากที่สุดใน ๔ เขื่อนหลัก แม้จะมีขนาดของอ่างเล็กกว่าเขื่อนภูมิพล สุ่มเจ้าพระยา ในฤดูฝนและแล้งการปล่อยน้ำ จึงมีการบริหารจัดการน้ำตามแผนที่วางไว้ที่ปรับตามสถานการณ์เฉพาะหน้า

การเตือนภัย

การเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำในอนาคตจึงเป็นมาตรการสำคัญ ในมิติทางสังคมศาสตร์ การเตือนภัยที่ดีถือเป็นบริการส่วนของรัฐที่ช่วยลดความเสียหายต่อผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ แต่การเตือนภัยพึ่งพาการสื่อสาร ผ่านข้อความ เพื่อกระตุ้นให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ให้เกษตรกรปรับตัวการดำเนินกิจกรรม การปรับตัวระยะสั้น เช่น การเลื่อนกระชังเข้า ออก การปรับตัวระยะกลางเช่น ชะลอการปล่อยลูกปลา ลดความหนาแน่นในการเลี้ยงปลา

การสำรวจภาคสนามและงานวิจัยแสดงให้เห็นว่าการเตือนภัยที่มีอยู่ทำได้ค่อนข้างดีพอสมควร แต่ควรทำอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้มีการสื่อสารสองทางที่ทำได้ง่ายขึ้นในปัจจุบันโดยการนำเทคโนโลยีสื่อสารด้วยโซเชียลมีเดีย ด้วยการส่งภาพผ่านโปรแกรมไลน์

การจ่ายเงินชดเชยจากการประกันภัยสัตว์น้ำ

ความเสียหายที่เกิดกับผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มักไม่ได้เกิดเฉพาะจากปัจจัยธรรมชาติ แต่บางส่วนเป็นผลมาจากการขาดการจัดการที่ดี เช่นทำความสะอาดพื้นที่ได้กระชัง หรือ เฝ้าระวังปลาอย่างต่อเนื่อง การประกันภัยเป็นอีกมาตรการที่สามารถให้ความคุ้มครองกับผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยจ่ายเงินชดเชยความเสียหายให้กับผู้จ่ายเบี้ยประกัน ซึ่งยังคงต้องการการอุดหนุนจากทางราชการ การประกันภัยที่ดีควรรีไ้รางวัลกับเกษตรกรในการลดเบี้ยประกันเมื่อเกษตรกรปฏิบัติตามเงื่อนไขขั้นต่ำ

การประกันภัยสัตว์น้ำ

รูปแบบของการประกันภัยสัตว์น้ำ

ทวีปเอเชียซึ่งมีประชากรมากกว่าหนึ่งในสี่ของโลกมีอุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ได้รับความคุ้มครองมากขึ้น และได้ประโยชน์จากนวัตกรรมการให้บริการประกันภัย นักวิจัยในทีม อาควาแดป ได้ศึกษารูปแบบการให้บริการประกันภัยที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำทางอ้อม โดยการพัฒนาหลักเกณฑ์การเอาประกันได้ (insurability) และการสนับสนุน

ซึ่งรวมถึงการอุดหนุนเบี้ยประกัน และการลงทุนระบบข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการให้เอกชนสามารถประเมินความเสี่ยงได้ดีขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการเสนอขายบริการที่เหมาะสมในการคุ้มครองผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ อีกทางเลือกหนึ่งของการประกันภัยคือการประกันกันเองภายในกลุ่ม (mutual insurance) แต่การประกันรูปแบบนี้ยังติดขัดในเรื่องกฎหมาย ในการรับรองการเบิกจ่ายเงิน

การประกันภัยแบบกลุ่มสหกรณ์ (mutual insurance)

ข้อดี
<ul style="list-style-type: none"> • ฝึกทักษะด้านการบริหารจัดการ • สมาชิกเปรียบเสมือนเจ้าของบริษัทประกัน • ผลกำไรถูกจัดสรรให้แก่สมาชิก • ปรับโครงสร้างการดำเนินงานให้เอื้อต่องานด้านอื่น เช่น การให้เครดิตกู้ยืมเงินแก่สมาชิก • ช่วยคัดกรองสมาชิก หรือจัดเก็บเบี้ยประกันได้เหมาะสม • ลดค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง เนื่องจากสมาชิกอยู่ใกล้กัน
ข้อจำกัด
<ul style="list-style-type: none"> • เกษตรกรขาดทักษะและความรู้ด้านการประกัน • อาจทำให้เกิดความล่าช้าในกระบวนการพิจารณาความเสี่ยง • การเก็บเบี้ยประกันไม่เท่ากันอาจทำให้เกิดความไม่พอใจระหว่างกลุ่มผู้เลี้ยงปลาได้ • เกษตรกรอาศัยอยู่ใกล้กัน ประสบความเสี่ยงเหมือนกันในเวลาเดียวกัน ทำให้สหกรณ์ไม่มีเงินพอจ่ายค่าชดเชย

การประกันภัยแบบใช้ตัวชี้วัด (index insurance)

ข้อดี
<ul style="list-style-type: none"> • มีข้อมูลด้านอุตุนิยม/ชลประทานในการคำนวณหาโอกาสการเกิดเหตุการณ์รุนแรงในอนาคต • ช่วยลดปัญหาการขาดจิตสำนึกในการป้องกันความเสี่ยงหรือปัญหาที่ผู้เอาประกันจะปกปิดข้อมูลสำคัญ • ลดค่าใช้จ่ายในการประเมินความเสียหายแบบฟาร์มต่อฟาร์ม ซึ่งจะช่วยให้ต้นทุนในการบริหารจัดการลดลง • มีมาตรฐานและโปร่งใส
ข้อจำกัด
<ul style="list-style-type: none"> • ค่าชดเชยไม่ตรงกับความเสียหายที่เป็นจริง ทำให้ผู้เอาประกันไม่พอใจ • ต้องอาศัยความรู้ความชำนาญในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัดด้านสภาพอากาศกับการตายของปลา • ต้องให้ความรู้และสร้างความเข้าใจแก่เกษตรกรเพื่อให้ยอมรับ • ไม่เหมาะกับภัยที่เกิดขึ้นเฉพาะที่ • ต้องออกแบบกรมธรรม์ให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ • อาจต้องอาศัยกฎหมายเฉพาะเพื่อกำกับดูแลเป็นกรณีพิเศษ

